

Wyciąg z Instrukcji:

„Instrukcja pobierania i transportowania materiału do badań mikrobiologicznych wykonywanych w Laboratoriach Badań Klinicznych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu”,
wydanie 8 z dn. 27.09.2021 r.

3. Pobieranie i transport próbek kału.

3.1 Pobieranie próbek kału do badań bakteriologicznych (na posiew).

3.1.1 Pobieranie kału do badań w kierunku wykrywania pałeczek jelitowych.

- Kał należy pobrać do czystego, suchego naczynia. W przypadku niemowlęcia próbkę do badania należy pobrać z pieluszki.
- Za pomocą szpatułki przytwierdzonej do pokrywki jałowego pojemnika transportowego pobrać kał w ilości 1/3 pojemnika lub 2-3 ml płynnego kału z ropą, krwią lub śluzem.
- W przypadku, gdy pobranie kału nie jest możliwe, dopuszcza się pobranie wymazu z odbytu/wymazu z kału.
- Do badań w kierunku *Clostridioides difficile* **konieczna jest próbka kału** (w ilości nie mniejszej niż 1/3 pojemnika lub 2-3 ml płynnego kału z ropą, krwią lub śluzem).
- Pobrane próbki dostarczyć do laboratorium w ciągu 2-3 godzin przechowując je w temperaturze pokojowej.

Jeśli jest to niemożliwe, przechowywać w temperaturze $2 \div 8^{\circ} \text{C}$, i dostarczyć do laboratorium maksymalnie do 24 godzin od pobrania. **NIE ZAMRAŻAĆ!**

Próbki pobrane do próbki z podłożem transportowym przechowywać w temperaturze $2 \div 8^{\circ} \text{C}$ i dostarczyć do laboratorium maksymalnie do 72 godzin od pobrania.

W przypadku podejrzenia zakażenia pałeczkami *Shigella*, transport próbki powinien być niezwłoczny.

3.1.2 Pobieranie wymazu z odbytu.

Wymaz z odbytu powinien być pobierany przez przeszkolony personel.

W celu pobrania próbki należy wprowadzić wymazówkę poza zwieracz zewnętrzny do odbytu.

Prawidłowo pobrany wymaz z odbytu, powinien zawierać wyraźny ślad kału.

Wymazówkę należy umieścić w podłożu transportowym, nie brudząc ścianek próbki.

3.1.3 Pobieranie kału do próbki z podłożem transportowym (wymaz z kału).

Wymazówkę zanurzyć w kale do 3/4 wysokości bawełnianej watki, kilkakrotnie delikatnie obrócić, pobrać kał w ilości ok. 1g. Próbkę kału pobierać z kilku miejsc, uwzględniając miejsca patologiczne (krew, śluz, ropę).

Wymazówkę umieścić w podłożu transportowym, nie brudząc ścianek próbki.

UWAGA!

Na bawełnianej watce wymazówki musi być widoczny kał. Jeśli próbka nie będzie zawierała wystarczającej ilości materiału do badań - nie zostanie przyjęta.

3.2 Pobieranie, przechowywanie i transport próbek kału do badań parazytologicznych.

3.2.1 Zasady ogólne.

- **Kał** do badań należy dostarczyć przed rozpoczęciem **jakiegokolwiek leczenia**, ponieważ wiele leków utrudnia rozpoznanie inwazji przewodu pokarmowego, np. związki baru, bizmutu, magnezu, leki przeciwbiegunkowe, antybiotyki, olej rycynowy.
- Kał do badań należy pobrać po upływie kilku dni od zakończenia kuracji (przy antybiotykach 2-3 tygodni).
- Obowiązuje kilkakrotne pobieranie próbek kału od osoby podejrzanej o inwazję: **3-krotnie w odstępach 3-5 dni.**
- **Kał powinien być świeży.**
- Czynności napełniania pojemników wykonuje osoba badana.
- **Materiał do badania (kał) powinien być pobrany z różnych miejsc próbki kałowej w ilości nie mniejszej niż 1/3 pojemnika.**

3.2.2 Pobieranie, przesyłanie i przechowywanie próbek kału na badania parazytologiczne.

- Kał należy oddać do czystego naczynia lub do wysuszonej, wyłożonej papierem muszli klozetowej, przedtem należy dokładnie opróżnić pęcherz,
- Za pomocą łyżeczki z pojemnika transportowego pobrać próbkę wielkości 1/3 pojemnika, przede wszystkim widoczne robaki, kawałki robaków, proglodyty tasiemców. Przy płynnym stolcu wystarczy 2 ml. Pobieranie kilku próbek z różnych miejsc zwiększa szansę wykrycia czynnika etiologicznego,
- Możliwie szybko dostarczyć kał do laboratorium. Jeśli szybkie dostarczenie próbki kału do laboratorium nie jest możliwe należy zabezpieczyć ją przed sfermentowaniem przechowując w temperaturze od 2°C do 8°C, do 24 godzin.
- Kilkakrotnie wykonanie oznaczeń jest gwarancją wykrycia jaj pasożytów, cyst pierwotniaków,
- Badanie kału w kierunku *Giardia intestinalis* metodą immunoenzymatyczną ELISA:
 - próbki kału należy pobrać do czystych i szczelnych pojemników
 - próbki kału należy przechowywać w temperaturze od 2°C do 8°C i dostarczyć do laboratorium w ciągu 24h, jeśli nie można dostarczyć próbki w tym czasie, próbkę kału należy zamrozić.

3.2.3 Pobieranie wymazów celofanowych w kierunku *Enterobius vermicularis* metodą wycieru celofanowego według HALLA (NIH).

- Materiał pobiera się ze skóry otaczającej odbytu – rano przed wypróżnieniem i myciem.
- Przed pobraniem nie stosować w okolicach odbytu żadnych środków nawilżających lub natłuszczających, które powodują, iż materiał do badania staje się diagnostycznie nieprzydatny.
- Celofan należy zwilżyć wodą nie zdejmując go z pałeczki.
- Pałeczką z celofanem wytrzeć dokładnie okolice odbytu, wykonując ruchy obrotowe.
- Tak pobraną próbkę materiału dostarczyć do laboratorium.

3.2.4 Pobieranie wymazów celofanowych w kierunku *Enterobius vermicularis* metodą przylepca celofanowego według GRAHAMA.

- Materiał pobiera się z powierzchni skóry odbytu – rano przed wypróżnieniem i myciem.
- Przed pobraniem nie stosować w okolicach odbytu żadnych środków nawilżających lub natłuszczających, które powodują, iż materiał do badania staje się diagnostycznie nieprzydatny.
- Taśmę delikatnie odkleić od szkiełka. Lepką stroną dokładnie przyłożyć do odbytu. Następnie taśmę przykleić na szkiełko podstawowe.
- Tak pobraną próbkę materiału dostarczyć do laboratorium.

Zaakceptował:

Zastępca Głównego Specjalisty
ds. Systemu Jakości
w zakresie laboratorium

Ewa Brykalska

Zatwierdził:

KIEROWNIK
Działu Laboratoryjnego

mgr Urszula Leniak-Chmiel